

Osztályozó-, ill. különbözeti vizsgák témakörei

a művészettörténet, illetve a művészetek + művészettörténet tantárgyból

- (minden témakörben fontos: 1. a történelmi **időskálán való** nagyjából **elhelyezés**
2. a válaszokat **konkrét művekkel** alátámasztani)

Az őskori kultúrák művészete: (barlang)festészet, (termékenység)szobrászat, építészet

A folyóvölgyi kultúrák: Egyiptom, Mezopotámia művészete

Építészet: piramisok, sziklasírok, halotti templomok, zikkuratok

Festészet és szobrászat: ábrázolási szabályok-hagyományok

Az ókori görög művészet kezdetei: Kréta, Mükéné, geometrikus kor

Az ókori Görögország művészetének virágzása (archaikus és klasszikus kor, hellenizmus):

Építészet: a gerendázatos építésmód, oszloprendek, a görög templomtípus, a görög színház

Szobrászat: emberábrázolás, embereszmény, kánonok

Festészet: fekete- és vörösalakos vázafestészet, az ábrázolásmód fejlődése

Római művészet (köztársaság-kor): etruszk és görög hatás

Építészet, a boltozatos építésmód kifejlesztése, a gerendázatos továbbfejlesztése,

új feladatok, új épülettípusok (síremlékek, városépítészet, utak, hidak, vízvezetékek...)

Szobrászat: a római embereszmény = a portré fontossága

Festészet (falfestészet, Pompei) épület- ember- és tájábrázolás

(padló)mozaikok

Római művészet (császárkor)

Építészet: a boltozat továbbfejlesztése (kupola), összekapcsolása az oszloprendekkel;

új feladatok, épülettípusok (diadalív, amfiteátrum, keresztyén templom...)

Szobrászat: portré, dombormű, lovasszobor

Festészet: falfestészet (Pompei), katakombafestészet, padlómozaik, falmozaik

Ókeresztény művészet; a nyugati és keleti kereszténység szétválásának (Róma-Bizánc)

kezdetei a művészetben (Kr.u. 3-6. század); kitekintés a bizánci hatás továbbélésére a keleti kereszténység területén

Építészet: a hosszházas bazilika-típus és a centrális-kupolás típus kialakulása és továbbfejlődése

Szobrászat: képrombolási viták, szalagfonatos szobrászat

Festészet: templomi padló-, fal- és kupolamozaikok

Koraközépkori és népvándorláskori művészet (Kr. u. 6-10. század) a szerzetesség szerepe,

népvándorlás, a karoling birodalom szerepe: „karoling reneszánsz”, képrombolási viták és képtilalmak

Építészet: a római tudás felejtése és újratanulása (keresztyén templomok)

Szobrászat: szalagfonatos díszek (a képtilalmak hatása), a világi szobrászat kevés (Nagy Károly lovasszobra)

Festészet: főleg kódexillusztrációk, „Biblia Pauperum”

Ötvösség (templomi és világi eszközök; bizánci és nomád hatás: nagyszentmiklósi kincs)

A román kor művészete (10-12. század) Mit jelent a „román” név, honnan ered? A „stíluskorszak” fogalma. A szerzetesrendek differenciálódása, hatása a művészetre (Szent Bernát)
Építészeti: a hosszázás templomtípus bővülése, gazdagodása. A „katedrális” mint a világ teremtésének képmása/a teremtett világ ábrázolása. A bencés és ciszterci építéstílus
Szobrászat szinte kizárólag a vallási témában, a templomépítészeti keretében maradt fenn
Festészet: főleg kódexfestészet, kevesebb falkép
Ötvösség (templomi és világi eszközök): oltártáblák, kelyhek, rekeszománc-technika, ruhadíszek

A magyarországi művészet kezdetei a román korban (nomád előzmények: ötvösség), bizánci és nyugati kapcsolatok súlya-aránya az építészetben és szobrászatban
Építészeti és szobrászati: székesegyházak, nemzeti monostorok, szerzetesi templomok, falusi (plébánia)templomok
Festészet: kevés – de fontos – falkép- maradvány
Ötvösség: főleg templomi használatra; ománc-technikák

A gótika művészete (12-15-század) Kialakulása, kezdetei. Szerkezeti újítások az építészetben Az elnevezés eredete. A reneszánsz jelentkezése a (késő)gótikával párhuzamosan; a „protoreneszánsz” fogalma.
Építészeti és szobrászati: a katedrálisok virágkora, az egyház és a keresztyén hit szerepe.
Festészet: falfestészet és oltár-táblaképfestészet, kódexfestészet. Giotto festészetének protoreneszánsz vonásai
Ötvösség: ománc-technikák

Magyarország gótikus művészete (a 15.sz. végéig)
Építészeti és szobrászati: a budai vár és az egyházi központok gótikus ki/átépítése. A budavári gótikus szoborlelet. A Kolozsvári-testvérek (Márton és György) szobrászata
Festészet: gazdagodó fal- és táblaképfestészet, oltárképek. Kolozsvári Tamás és MS mester oltárképei
Ötvösség, ötvöstechnikák, a sodronyománc

Itália művészete a reneszánsz korban (15-16. század); a reneszánsz elindulása, a fogalom tartalma és nevének eredete, az antik (görög-római) minták és világi témák egyre gyakoribb megjelenése (portré, tájkép stb.), a templomi művészet (át)alakulása. Reneszánsz és humanizmus – hogyan jelentkezik a művészetben az emberközpontúság?

Az Itáliai reneszánsz festészet főbb állomásai, alkotói Giottótól Michelangeloig

Az Itáliai reneszánsz szobrászati főbb állomásai, alkotói Ghibertitől Michelangeloig.

Az Itáliai reneszánsz építészet főbb állomásai, alkotói Brunelleschitől Michelangeloig + Palladio

A németalföldi és német reneszánsz festészet (15-16. század) főbb állomásai, alkotói van Eycktől Brueghel. A reformáció hatása, megjelenése a művészetben.

Magyarországi reneszánsz művészet 15.sz. második fele – 16.sz. vége. Mátyás művészetpártoló szerepe, főúri és főpapi mecénások. Főbb emlékei, késői továbbélése Erélyben, „virágos reneszánsz”.

A barokk stílus kialakulása és virágkora (16.sz. 2. fele – 17. sz.). Jellemző vonásai, nevének eredete.
Főbb állomásai, alkotói a késői Michelangelótól kezdve a 17. sz. végéig

Olasz barokk építészet (Michelangelo, Vignola, Borromini, Bernini)

Olasz barokk szobrászat (Bernini)

Olasz és spanyol barokk festészet (Tintoretto, Caravaggio, Greco, Velázquez)

Budapest, 2019 január 29.

Összeállította Bibó István